

a

FUNDACJA TAURUS

UGODA

BIULETYN PRAWNY NR 12
PUNKT NIEODPLATNEJ POMOCY PRAWNEJ
NR 4, 5, 6 I 7 W POZNANIU

Z

Podstawa prawna.

Kodeks cywilny, ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz.380 ze zm.) art 917 i nast.

UGODA

Ugoda jest czynnością prawną konsensualną. Jest czynnością wzajemną lecz nie zawsze ekwiwalentną. Wywołuje skutki obligacyjne. Do ugody stosuje się ogólne przepisy dotyczące umów. Zakres stosunków prawnych, które objęte mogą być umową ugody jest szeroki. Ugoda dotyczyć może np. stosunku pracy, który ma zostać rozwiązany (rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron). Ugoda może dotyczyć stosunków prawnych z zakresu zobowiązań, może dotyczyć prawa rzeczowego, spadkowego (np. umowny podział majątku spadkowego pomiędzy spadkobiercami), rodzinnego, (np. porozumienie co do sposobu kontaktów z dzieckiem itd.). Czynność prawna może dotyczyć także roszczeń przedawnionych, jeżeli nie są wygasłe.

Ugoda w swej treści określa wzajemne roszczenia oraz w jakim zakresie strony ustępują ze swych pierwotnych roszczeń co ma zasadnicze znaczenie w przypadku braku realizacji przyjętych dobrowolnie uzgodnień stron czynności prawnej. Cechą wyróżniającą ugodę od innych umów jest to, iż nie posiada samoistnego bytu, gdyż musi w swej treści odnosić się do innego istniejącego już stosunku prawnego.

Pomimo, że ugodę stosować można powszechnie to jednak prawo wyłącza jej zawarcie w stosunkach prawnych, których przedmiotem są np. prawa niemajątkowe, prawa majątkowe niezbywalne (np. użyczenie), niektóre roszczenia z zakresu prawa rodzinnego (np. rozwiązanie małżeństwa i jego ważność). Wyłączenia zawarcia ugody dotyczą ustalenia pochodzenia dziecka, zakresu władzy rodzicielskiej (nie mylić z zakresem kontaktów rodzica z dzieckiem), prawo do alimentacji, rozwiązania przysposobienia.

Celem zawarcia ugody jest przede wszystkim polubowne rozwiązanie sporu co do wszystkich lub tylko co do niektórych roszczeń, znajdujących swoje źródło w istniejącym stosunku prawnym. Istota ugody leży we wzajemnych ustępstwach stron stosunku prawnego w takim zakresie w jakim każdy z podmiotów umowy uzna za możliwe do zaakceptowania. Z tego względu ugoda reguluje prawa i obowiązki stron w zakresie istniejącego stosunku prawnego lecz należy pamiętać, że nie tworzy nowego stosunku prawnego. Umowa ugody podlega wykładni stosując reguły zawarte w art. 65 § 2. Kodeksu Cywilnego. Ugodę wyłącza wykonanie zobowiązania albowiem skutkiem jego wykonania jest wygaśnięcie roszczenia.

Forma zawarcia ugody jest w zasadzie dowolna. Kodeks cywilny nie narzuca w tej materii jakichś szczególnych czynności, których nie dochowanie powodowało by nieważność tej czynności prawnej. Jednak przepisy kodeksu cywilnego określają jaką formę ugody powinny przyjąć strony gdy stosunek prawny podstawowy zawarty został w formie szczególnej. Odnosi się do stosunku prawnego zawartego np. w formie aktu notarialnego. Forma ugody powinna wówczas odpowiadać formie właściwej dla czynności prawnej, której dotyczy istniejący pomiędzy stronami stosunek prawny.

W myśl art. 77 k.c. uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia. Jeżeli umowa została zawarta w formie pisemnej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron, jak również odstąpienie od niej albo jej wypowiedzenie powinno być stwierdzone pismem.

Co do kwestii wykonania umowy ustawodawca przewidział stosowanie przepisów dotyczących wykonania zobowiązań tj. art 450-497, Kodeksu cywilnego. Wykonanie umowy powoduje wygaśnięcie zobowiązania wynikającego z istniejącego wcześniej stosunku prawnego, chyba że co innego wynika z treści tej umowy.

Zawarcie umowy niesie za sobą zmianę biegu terminu przedawnienia roszczenia. Skutkiem zawiazania umowy jest przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczeń z pierwotnego stosunku prawnego, który to termin określany jest według stosunku prawnego stanowiącego podstawę jej zawarcia albowiem jak wcześniej wspomniałem, umowa nie kreuje nowego zobowiązania lecz przekształca już istniejący stosunek prawny.

Wskazać należy, że strony mogą zawrzeć umowę również przed sądem i to w każdym stadium toczącego się postępowania, gdyż w sprawach w których zawarcie umowy jest dopuszczalne, sąd powinien w każdym stanie postępowania dążyć do ugodowego załatwienia sprawy. (art. 10. k.p.c.)

Zgodnie z powyższym umowa może zostać zawarta w postępowaniu pojednawczym przed wniesieniem pozwu, po wniesieniu pozwu, gdy sprawa przeniesiona została do mediacji, w postępowaniu przed sądem I instancji, w postępowaniu przed sądem II instancji a także w postępowaniu kasacyjnym.

Umowa zawarta przed sądem stanowi tytuł egzekucyjny i jako taki jest podstawą do wystąpienia do sądu o nadanie klauzuli wykonalności. To z kolei upoważnia do wystąpienia do komornika o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Komentarz: J.Gudowski

Radca prawny
Krzysztof Jankowski